

Manual de gestió del Centre d'Acollida d'Animals de Companyia de Barcelona (CAAC)

6. Protocol d'atenció veterinària

1. Objecte

Definir la sistemàtica d'actuació del servei veterinari al CAAC.

Establir l'aplicació de la normativa vigent pel que fa a l'eutanàsia d'animals al Centre.

2. Camp d'aplicació

Tots els animals que ingressen al Centre. Tot el personal que treballi en el servei veterinari del Centre, tant els veterinaris com els auxiliars veterinaris.

3. Criteris generals

- El servei veterinari està integrat per personal veterinari i personal auxiliar de veterinària.
- Les disciplines necessàries per al desenvolupament de la tasca del servei veterinari són la clínica, la cirurgia i l'etologia dels animals de companyia.
- El servei veterinari, i en general el personal del CAAC que faci tasques auxiliars durant el desenvolupament de les tasques d'aquell, observarà les normes comunes de seguretat en el treball, utilitzant els EPIs oportuns per a la tasca a realitzar.
- El material farmacèutic i quirúrgic es mantindrà degudament identificat i emmagatzemat, i només podrà tenir accés al mateix el personal del servei veterinari, o personal autoritzat pel mateix o pel responsable del CAAC, que portarà un llibre de registre de productes veterinaris i de farmàcia per al seu control.
- Els productes farmacèutics destinats a la sedació, anestèsia o similar, restaran tancats en un armari amb clau, d'accés exclusiu per al servei veterinari o responsable del Centre, el qual controlarà i en serà responsable a través del llibre de registre.

4. Realització

- El servei veterinari serà responsable de les següents actuacions genèriques:
  - Reconeixement i avaluació de l'estat sanitari i comportamental dels animals que ingressen al Centre, seguint el que s'estableix al **Protocol d'Ingrés i Sortida**.
  - Valoració etològica de les característiques comportamentals i de potencial agressivitat.
  - Prevenció, control i tractament de les malalties, incloent els paràsits interns i externs, estrès, lesions o ferides, de la cabana animal.
  - Elaboració i supervisió de l'execució del programa d'higiene i profilaxi de la instal·lació i de la cabana animal allotjada, seguint el que s'estableix al **Protocol de Profilaxi**: vacunació inicial i periòdica dels animals, i elaboració de les proves de detecció de malalties infecto-contagioses i zoonosis.
  - Esterilització, desparasitació, vacunació i identificació dels animals admesos als **Programes d'adopció i d'acollida temporal**, en la mesura que correspongui en cada cas, seguint el que s'estableix en el respectiu Protocol.
    - En el cas dels animals adoptats que retornin al Centre per a ser esterilitzats –d'acord amb la possibilitat recollida en el *Protocol d'adopció*–, el propietari signarà el **Formulari de consentiment per a actuacions mèdiques veterinàries** que té establert el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya amb aquest motiu. El mateix document serà signat en cada actuació del servei veterinari del CAAC que sigui sol·licitada pels propietaris d'animals adoptats, un cop la tutela d'aquests ja no pertany al CAAC, en els supòsits en què aquesta actuació sigui procedent.
  - Supervisió i control del **Programa d'Adopció d'animals de companyia** i del **Programa d'acollida temporal**.

- Supervisió i control del **Programa d'acollida temporal d'animals amb requeriments especials**, elaboració de l'informe que els acompanya, assessorament i recolzament a les persones acollidores d'animals amb malalties / lesions.
- Eutanàsia dels animals inclosos en algun dels tres supòsits previstos en la legislació vigent. Aquest apartat es desenvolupa apart.
- Actuació sanitària davant d'un brot epidemiològic de malaltia infecto-contagiosa, seguint el que s'estableix en l'apartat corresponent del **Protocol de Profilaxi**.
  - Si la magnitud, agent causant –o qualsevol altre factor que s'estimi convenient per la direcció del Centre– ho requereixen, el CAAC recolzarà la seva actuació davant del brot amb l'assessorament veterinari qualificat extern en aquesta matèria.
- Realització de la necròpsia d'un animal mort per causes naturals o malaltia, quan així procedeixi segons l'establert en el *Protocol d'Ingrés i Sortida*.

Eutanàsia d'animals

- D'acord amb el que estableix la normativa, **"Es prohibeix el sacrifici de gats i gossos a les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, i als nuclis zoològics en general, excepte pels motius humanitaris i sanitaris que s'estableixin per via reglamentària"** (Art. 11.1 Llei 22/2003), i **"Estarà prohibit el sacrifici llevat d'aquells casos que sigui dictaminat sota criteri veterinari atenent a conductes marcadament agressives envers les persones o altres animals, o estats patològics que impliquin sofriment per a l'animal o que suposin un risc de transmissió de malalties contagioses greus."** (Art. 19.3 O.M.)
- Amb caràcter general, i sempre que circumstàncies extremes de perill per a la salut pública o la sanitat animal de la resta de la cabana del Centre no ho facin necessari, es respectarà el termini mínim legalment establert per al rescat dels animals abandonats/perduts abans de procedir a la seva eutanàsia en els casos en què aquesta procedeixi, termini que la normativa fixa en 20 dies naturals des de la seva recollida.
- Cas que això no fos possible, es conservarà en un congelador el cos de l'animal sacrificat, degudament identificat, fins que finalitzi el termini de rescat que li sigui aplicable, comunicant l'eutanàsia i les seves circumstàncies al seu propietari, si s'ha pogut localitzar, o a l'autoritat judicial, si procedeix.

- El servei veterinari del CAAC farà constar, en un informe que s'adjuntarà a l'*expedient individual* de l'animal, el motiu de l'eutanàsia.
- L'eutanàsia dels animals es farà de manera ràpida i evitant el seu patiment físic i psíquic. Només podrà realitzar-se amb sedació profunda o anestèsia general prèvia, i mitjançant els productes i vies d'administració explicitades al Decret 254/2000, pel qual s'estableixen els mètodes d'eutanàsia per als animals de companyia que s'han de sacrificar.
- Els tres supòsits d'eutanàsia d'animals establerts a la normativa vigent es desenvolupen segons els següents criteris:

1. Supòsit de conductes agressives

- S'entendrà per **conducta marcadament agressiva** els intents reiterats (reeixits o no) d'agressió violenta a personal cuidador, servei veterinari, voluntaris o altres persones que tinguin contacte amb l'animal, així com a la resta d'animals amb els que es relacioni.
- En aquest cas, el servei veterinari procedirà a sacrificar l'animal.
- Els episodis puntuals d'agressivitat per part d'un animal faran que aquest sigui sotmès a observació i a estudi comportamental per part del servei veterinari del Centre, per a veure l'evolució de la seva agressivitat.
- Es farà constar a l'*expedient individual* de l'animal el motiu de la seva eutanàsia.

2. Supòsit d'estats patològics que impliquin sofriment

- El servei veterinari procedirà al tractament segons pauta habitual de les patologies/lesions que puguin presentar els animals.
- En el cas de malalties/lesions que requereixin una atenció mèdica i personal que ultrapassi les possibilitats del Centre, els animals s'acolliran al que estableix el **Programa d'acollida per a animals amb requeriments especials**, i s'activarà la xarxa de comunicació de recerca de custòdia externa per a de procurar-los aquesta atenció extraordinària.
- En el cas dels animals que no responguin als tractaments ordinaris i dels que no hagués pogut aconseguir la seva acollida externa, el servei veterinari farà una valoració del seu grau de sofriment per determinar la seva inclusió en un dels supòsits de la normativa vigent en matèria d'eutanàsia.

- Per a la millor determinació d'aquest grau de sofriment, l'ASPB, juntament amb el Departament d'Etologia i el Comitè d'Ètica d'Experimentació animal i humana, ambdós de la UAB, està preparant un test que conté una sèrie d'ítems la presència dels quals és indicadora de patiment en l'animal.
- Amb l'aplicació d'aquest test s'aconseguirà una informació protocol·litzada del grau de patiment de l'animal, que permetrà decidir la seva inclusió o no en un dels supòsits per a l'eutanàsia establerts per la normativa vigent.

3. Supòsit de malalties infecto-contagioses/zoonosis greus

- Davant l'aparició d'un cas d'animal amb simptomatologia compatible amb una malaltia infecto-contagiosa, el servei veterinari aplicarà allò que s'estableix en el **Protocol de profilaxi**, aïllant l'animal i procedint al seu tractament segons pauta establerta.
- Els animals que no responguin al tractament en un termini de 24-72 hores –segons criteri del servei veterinari–, seran susceptibles d'acollida externa segons el **Programa d'acollida d'animals amb requeriments especials**, activant-se en aquest cas la xarxa de comunicació a la recerca de persones acollidores externes, per la via establerta en aquest Programa.
  - No serà d'aplicació aquesta possibilitat en el cas que l'etiologia de la malaltia, la fase evolutiva en la que es trobi, o qualsevol altra consideració veterinària fonamentada, suposin objectivament un risc greu per a la salut pública o per a la disseminació de la malaltia entre la població animal.
- Si aquesta acollida externa no és possible, l'animal segueix sense respondre al tractament i la malaltia evoluciona, el servei veterinari, juntament amb la direcció del CAAC, valorarà el risc que representa la permanència d'aquest animal al Centre per a la salut de la cabana animal que s'hi allotja.
- Si aquesta valoració és negativa, el servei veterinari sacrificarà l'animal, seguint el que s'estableix en l'apartat corresponent d'aquest Protocol.
- Els gats que donin positiu a les proves de detecció de FeL i/o de FIV seran sacrificats.
- El servei veterinari del CAAC, juntament amb el responsable del Centre, avaluaran l'oportunitat i conveniència que els gossos que han donat positiu o dubtós a la prova de detecció de leishmaniosi passin a acollir-se al **Programa d'acollida temporal d'animals amb necessitats especials**, valorant també la concurrència de simptomatologia clínica i la titulació d'Ac obtinguda a la prova.

5. Annexos

- Full annex de la història clínica.
- Formulari de consentiment per a actuacions mèdiques-veterinàries.